

ARBETA UTOMLANDS?

ULKOMAILLE

ABROAD

AL EXTRANJERO

INS AUSLAND

► **Social trygghet,
arbetspension och
beskattning under
utstationering**

Till läsaren

Den här broschyren är avsedd för arbetstagare som avser att tillfälligt arbeta utomlands som arbetstagare utsända av en finsk arbetsgivare. Broschyren är även avsedd för finska arbetsgivare.

I broschyren finns information om arbetstagarens rätt till finländsk social trygghet och om beskattningen under arbetet utomlands. Det finns också information om den sociala tryggheten för medföljande familjemedlemmar.

Broschyren har sammanställts av Folkpensionsanstalten (FPA) och Pensionskyddscentralen (PSC) i samarbete med Skatteförvaltningen, Befolkningsregistercentralen och Olycksfallsförsäkringsanstaltens förbund. Uppgifterna i broschyren baserar sig på de bestämmelser som var i kraft i maj 2014.

TILL LÄSAREN	2
MINNESLISTA FÖR UTSTATIONERINGEN	4
ALLMÄNT OM SOCIAL TRYGGHET FÖR UTSÄNDA ARBETSTAGARE	
Den sociala tryggheten beror på sysselsättningslandet	6
EU-länderna.....	6
Avtalsländer.....	7
Tredje land och tredjelandsmedborgare.....	7
LAGSTIFTNING SOM INVERKAR PÅ ARBETET UTOMLANDS	
I EU-länderna omfattas du av samordningsbestämmelserna	9
Överenskommelserna om social trygghet omfattar endast en del av den sociala tryggheten..	9
I tredje länder finns inga gemensamma regler om social trygghet	10
► FÖRE UTSTATIONERINGEN	
Ansök om intyg eller beslut för utsänd arbetstagare	12
Så här ansöker du om intyg	13
Beslut vid utflyttning till tredje land	14
Om en finsk arbetsgivare anställt dig utomlands.....	14
Till vem och hur ska socialförsäkringsavgifter betalas?	16
Fastställ försäkringslönen i tid	16
Ansök om beslut för medföljande familjemedlemmar	17
Sjukvård och FPA-förmåner.....	18
Beskattning.....	21
Flyttanmälan till magistraten och hemkommun.....	22
► UNDER UTSTATIONERINGEN	
Anmäl förändringar i din situation.....	25
Om utstationeringen förlängs.....	25
Om utstationeringen avbryts	26
Om sysselsättningslandet ändras.....	26
Om du börjar arbeta för en annan arbetsgivare.....	26
Om du blir sjuk	27
Om ett barn föds i familjen.....	28
Om en familjemedlem arbetar i utstationeringslandet.....	28
Om adressen ändras	29
Andra förändringar under utstationeringen	29
Arbetsgivare: beskattning under utstationering.....	30
► TILLBAKA TILL FINLAND	
Meddela FPA om återflyttning	32
Inverkan av utlandsvistelse på utbetalningen av förmåner.....	32
Beskattning i Finland efter utstationeringen.....	33
Flyttanmälan till magistraten och hemkommun.....	33
YTTERLIGARE INFORMATION	
Ytterligare information för personer som vistas i EU-länderna	35
Ytterligare information för personer som vistas i avtalsländerna	35
Ytterligare information för personer som vistas i tredje land.....	37
KONTAKTINFORMATION	39

Minneslista för utstationeringen

FÖRE UTSTATIONERINGEN	VEM SKÖTER	YTTERLIGARE INFORMATION
Ansök om beslut om att du omfattas av den finländska sociala tryggheten EU-länder och avtalsländer: Intyg till utsänd arbetstagare från PSC Andra länder: Beslut om rätt till bosättningsbaserad social trygghet från FPA	arbetsgivaren arbetstagaren	s. 12 s. 14
Ansök om beslut för dina familjemedlemmar	arbetstagaren + familjemedlem	s. 17
Fastställ försäkringslönen	arbetsgivaren + arbetstagaren	s. 16
Skaffa information om beskattningen i Finland och i sysselsättningslandet	arbetstagaren + arbetsgivaren	s. 21
Gör flyttanmälan till magistraten	arbetstagaren	s. 22
Skaffa ett europeiskt sjukvårdskort	arbetstagaren + familjemedlem	s. 18
Kontrollera att olycksfallsförsäkringen är i kraft	arbetsgivaren	s. 16
UNDER UTSTATIONERINGEN		
Innehåll socialförsäkringsavgifterna från lönen	arbetsgivaren	s. 25–26
Kontakta FPA vid sjukdom	arbetstagaren familjemedlem eller arbetsgivaren	s. 27–28
Underrätta FPA eller PSC om förändrade förhållanden	arbetstagaren	s. 25–26
EFTER UTSTATIONERINGEN		
Underrätta FPA och magistraten om återkomsten	arbetstagaren	s. 32–33
Granska skattedeklarationen	arbetstagaren	s. 33

Om du har frågor eller om någonting är oklart, kan du kontakta Folkpensionsanstalten (FPA) eller Pensionsskyddscentralen (PSC). FPA och PSC ger också råd under utstationeringen, till exempel om det sker betydande förändringar i fråga om utstationeringen eller din livssituation. Ytterligare information finns på nätet.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN
www.etk.fi/utlandsarbete
FOLKPENSIONSANSTALTEN:
www.fpa.fi
Privatpersoner > Flyttning
För arbetsgivare > Arbetsgivare
> När arbetstagaren flyttar

**ALLMÄNT OM
SOCIAL TRYGGHET
FÖR UTSÄNDA
ARBETSTAGARE**

En utsänd arbetstagare är en person

- ▶ som är anställd hos en finsk arbetsgivare under arbetet utomlands,
- ▶ som vid utflyttningen omfattas av den finländska sociala tryggheten,
- ▶ och som arbetar tillfälligt utomlands.

I regel omfattas den utsända arbetstagaren av den finländska sociala tryggheten under utstationeringen.

Då omfattas arbetstagaren av den bosättningsbaserade sociala trygghet som FPA sköter och arbetspensionsförsäkringen för arbetstagaren ordnas i Finland. Försäkringsavgifterna för arbetstagaren betalas till Finland och förmånerna betalas från Finland.

DEN SOCIALA TRYGGHETEN BEROR PÅ SYSSELSÄTTNINGSLANDET

När du beger dig utomlands som utsänd arbetstagare påverkas din rätt till social trygghet av vilket land du är på väg till. Finland är bundet av EU-bestämmelserna och har dessutom ingått överenskommelser om social trygghet. Om du beger dig till ett EU-land eller ett avtalsland försäkras du i endast ett land.

Om ditt sysselsättningsland inte är ett EU-land eller ett avtalsland, fastställs din försäkringstillhörighet enligt Finlands egen lagstiftning. I sådana situationer tillämpar också inflyttningslandet sina lagar och samtidigt försäkringstillhörighet i båda länderna kan vara möjlig.

EU-LÄNDERNA

I broschyren används benämningen "EU-länder" när man avser både EU-länderna och EES-länderna och Schweiz. Största delen av de EU-bestämmelser som gäller utstationering gäller alla dessa länder. Undantagen nämns separat under de relevanta punkterna.

▶ EU-länderna:

- Belgien
- Bulgarien
- Cypern
- Danmark
- Estland
- Finland
- Frankrike
- Grekland
- Irland
- Italien
- Kroatien
- Lettland
- Litauen
- Luxemburg
- Malta
- Nederländerna
- Polen
- Portugal
- Rumänien
- Slovakien
- Slovenien
- Spanien
- Storbritannien
- Sverige
- Tjeckien
- Tyskland
- Ungern
- Österrike.

▶ EES-länderna:

- Island
- Liechtenstein
- Norge

▶ Schweiz, som har en separat överenskommelse med EU om social trygghet.

AVTALSLÄNDER

Med avtalsland avses ett land med vilket Finland ingått en överenskommelse om social trygghet och/eller sjukvård.

Finland har överenskommelser om social trygghet med följande länder:

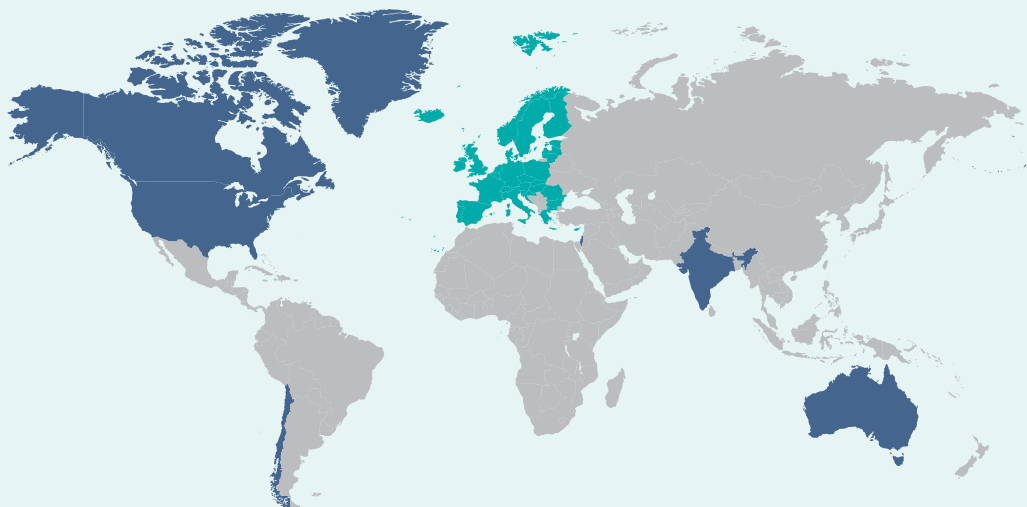
- ▶ Australien
- ▶ Chile
- ▶ Indien
- ▶ Israel
- ▶ Kanada
- ▶ Quebec
- ▶ USA

Dessutom har Finland en separat sjukvårdsöverenskommelse med Australien. De nordiska länderna har vidare ingått en separat konvention om social trygghet.

TREDJE LAND OCH TREDJELANDSMEDBORGARE

Med tredje land avses i den här broschyren andra länder än EU- och EES-länderna, Schweiz och de länder som har bilaterala överenskommelser om social trygghet med Finland.

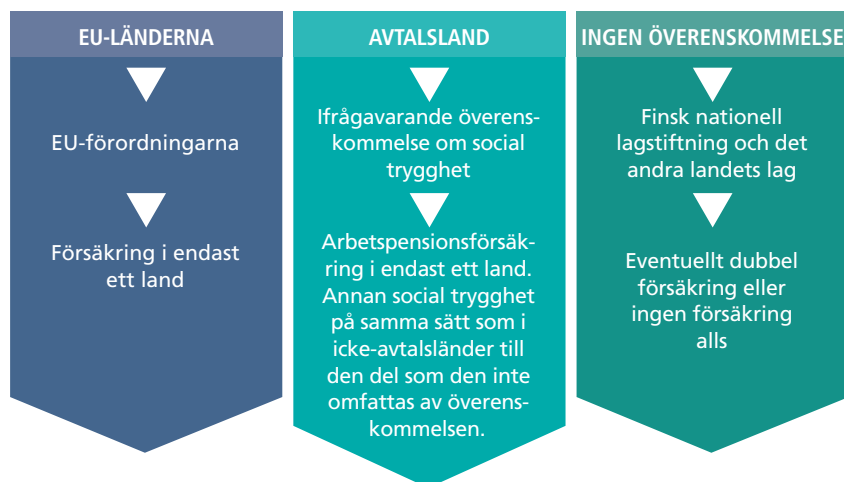
Med tredjelandsmedborgare avses då medborgare i de länder som inte omfattas av någon överenskommelse. Sådana länder är till exempel Ryssland, Thailand, Marocko och Brasilien.

**LAGSTIFTNING
SOM INVERKAR
PÅ ARBETET
UTOMLANDS**

VILKET LAND, VILKEN LAGSTIFTNING?

I EU-LÄNDERNA OMFATTAS DU AV SAMORDNINGSBESTÄMMELSERNA

Europeiska unionen har inget enhetligt system för social trygghet, men för att främja möjligheterna att röra sig mellan medlemsländerna har man skapat gemensamma samordningsregler för den sociala tryggheten. Dessa samordningsregler finns i Europaparlamentets och rådets förordning nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (nedan EU-förordningen).

EU-förordningen omfattar nästan alla områden av den sociala tryggheten, till exempel pensioner, förmåner vid sjukdom och förmåner vid arbetslöshet.

EU-förordningarna tillämpas också på arbetstagare som beger sig till EES-länderna eller till Schweiz.

► Ytterligare information om dessa EU-bestämmelser finns i slutet av broschyren.

ÖVERENSKOMMELSERNA OM SOCIAL TRYGGHET OMFATTAR ENDAST EN DEL AV DEN SOCIALA TRYGGHETEN

De separata överenskommelser om social trygghet som Finland ingått varierar från land till land.

Överenskommelserna om social trygghet och sjukvårdsöverenskommelserna omfattar endast en del av den sociala tryggheten. Till den del som överenskommelsen inte innehåller bestämmelser om en viss förmån fastställs rätten till förmånen enligt lagstiftningen i Finland och i inflyttningslandet.

► Ytterligare information om dessa bestämmelser finns i slutet av broschyren.

I TREDJE LÄNDER FINNS INGA GEMENSAMMA REGLER OM SOCIAL TRYGGHET

När en arbetstagare sänds till ett land som inte är ett EU-land och inte ett avtalsland, finns det inga regler för hur den sociala tryggheten mellan länderna ska ordnas. Det innebär att en arbetstagare som sänds till ett sådant land omfattas av bestämmelserna om försäkringstillhörighet i den finska lagstiftningen.

Det är skäl att notera att sysselsättningslandet samtidigt tillämpar sina bestämmelser. Det kan leda till att man blir tvungen att betala försäkringsavgifter till båda länderna.

Till följd av detta kan det hända att du får förmåner från båda länderna eller att du inte är försäkrad i någotdera landet och inte får förmåner från någotdera landet.

När du åker för att arbeta i ett tredje land avgörs försäkringstillhörigheten i Finland separat i fråga om arbetspensionsförsäkringen och den sociala trygghet som FPA sköter.

FÖRE UTSTATIONERINGEN

ANSÖK OM INTYG ELLER BESLUT FÖR UTSÄND ARBETSTAGARE

Om du är på väg utomlands som utsänd arbetstagare ska din arbetsgivare för dig ansöka om ett intyg eller ett beslut om att du omfattas av den finländska sociala tryggheten under utlandsvistelsen.

Du omfattas alltså inte automatiskt av den finländska sociala tryggheten fastän du arbetar utomlands endast tillfälligt för en finsk arbetsgivare.

Om du är på väg till ett EU-land eller ett avtalsland, ansöker man om intyg hos Pensionskyddscentralen. Om du är på väg till något annat land, ska du ansöka om ett beslut hos FPA. Om du är på väg till Indien ska du ansöka om ett intyg hos Pensionskyddscentralen och ett beslut hos FPA.

Också för den som distansarbetar ska man ansöka om rätt att omfattas av den finländska sociala tryggheten. Villkoren vad gäller distansarbete och rätten att omfattas av den finländska sociala tryggheten är i regel de samma som i fråga om utstationering.

När du beger dig till något EU-land ska du ansöka om intyg A1 till utsända arbetstagare för sysselsättningsperioder som är längre än en månad. Intyget kan vid behov beviljas också för kortare utstationeringar. Till exempel de norska myndigheterna kräver ofta ett intyg också för mycket korta perioder.

Under vilka förutsättningar kan intyg och beslut för utsänd arbetstagare beviljas?

När du arbetar i ett **EU-land** kan du omfattas av den finländska sociala tryggheten medan arbetet fortgår om

► **arbetet utomlands är tillfälligt, dvs. fortgår högst 2 år**

Vad är intyg A1?

A1-intyget, dvs. intyg till utsänd arbetstagare, visar vilket lands lagstiftning om social trygghet en person omfattas av medan han eller hon arbetar i EU-länderna.

Utsända arbetstagare och personer som arbetar på flera länder behöver ett A1-intyg för att påvisa vilket lands lagstiftning om social trygghet som ska tillämpas på dem. Alla lagstadgade socialförsäkringsavgifter betalas endast till det land som beviljat intyget.

I Finland utfärdas A1-intyg på finska och på svenska. Eftersom intyget är identiskt på alla språk förstås dess innehåll i de andra EU-länderna.

Du ska ha med dig intyget när du vistas utomlands.

Du behöver inte separat lämna in intyget i ditt sysselsättningsland, men du ska på begäran lämna in det till exempel till skattemyndigheten i sysselsättningslandet.

www.etk.fi/utlandsarbete

Så här ansöker du om intyg

Det är skäl att ansöka om intyg till utsänd arbetstagare i god tid före utflyttningen, men det finns ingen tidsgräns för i hur sent skede man kan ansöka om intyget. Vid behov kan intyget beviljas fastän utstationeringen redan börjat.

Försäkringstillhörighet söks hos Pensionsskyddscentralen med blankett ETK 2133 eller med en elektronisk ansökningsblankett avsedd för arbetsgivare. Båda blanketterna, med anvisningar, finns på Pensionsskyddscentralens webbplats.

När du beger dig till ett avtalsland får du ett intyg enligt överenskommelsen, t.ex. intyg FI/USA 1A för USA.

Om inget intyg kan beviljas till exempel på grund av att arbetet utomlands fortgår länge, omfattas du av den sociala tryggheten i sysselsättningslandet från det att du börjar arbeta där. Då ska arbetsgivaren betala alla försäkringsavgifter till sysselsättningslandet enligt bestämmelserna i det landet.

Närmare uppgifter om hur man ansöker om intyg

www.etk.fi/ulkomaantyo/sahkoinenhakeminen

- ▶ du när du reser utomlands omfattas av den finländska sociala tryggheten antingen på grundval av bosättning eller arbete
- ▶ du arbetar utomlands för en arbetsgivare som verkar i Finland, dvs. du fortsätter att stå i anställningsförhållande till den finska arbetsgivaren under arbetet utomlands.

Den här utsändningstiden kan i regel förlängas med en s.k. dispens om arbetet i det andra EU-landet fortgår sammanlagt högst 5 år. Dispens söks hos Pensionsskyddscentralen på samma sätt som intyg till utsänd arbetstagare.

Dispens förutsätter alltid samtycke av myndigheterna i sysselsättningslandet. Om landet inte går med på dispens, försäkras du enligt lagstiftningen i sysselsättningslandet.

När du arbetar i ett **avtalsland** kan du omfattas av den finländska sociala tryggheten om

- ▶ arbetet utomlands är tillfälligt (beroende på överenskommelse 3–5 år)
- ▶ du arbetar utomlands för en finsk arbetsgivare eller den finska arbetsgivarens utländska koncernbolag
- ▶ du vid utflyttningen omfattas av den finländska sociala tryggheten.

Den finska arbetsgivaren svarar för att de lagstadgade socialförsäkringsavgifterna betalas till Finland under hela utstationeringen.

AVTALS LAND	UTSÄNDNINGSTIDER
USA, Australien, Indien	5 år
Chile, Kanada, Quebec, Israel	3 år

Notera att överenskommelserna om social trygghet inte är likadana. Delar av den sociala tryggheten kan falla utanför överenskommelserna. Villkoren för att kunna få sådana förmåner motsvarar de fall när det inte finns någon överenskommelse, se följande stycke.

När man beger sig till ett **tredje land** för att arbeta där är villkoren för fortsatt rätt att omfattas av den finländska sociala tryggheten följande:

1. **Du omfattas av den finländska sociala tryggheten omedelbart innan du beger dig utomlands.**
2. **Du arbetar utomlands för en finsk arbetsgivare eller den finska arbetsgivarens utländska koncernbolag.**
3. **Du har fast anknytning till Finland (t.ex. arbetspensionsförsäkrad i Finland).**

När man beger sig till ett tredje land är det med tanke på arbetspensionsskyddet viktigt att punkterna 1 och 2 uppfylls.

Vad gäller den sociala trygghet som FPA sköter ska alla punkter 1–3 vara uppfyllda om utstationeringen fortgår mer än ett år.

Om det däremot är fråga om en utstationering som är kortare än ett år och du har för avsikt att återvända till Finland inom ett år från utflyttningen, behöver endast punkt 1 vara uppfylld för fortsatt rätt att omfattas av den sociala trygghet som FPA sköter. Då betraktas utlandsvistelsen som tillfällig.

När du arbetar i ett tredje land omfattas du av det finländska arbetspensionsskyddet utan tidsbegränsning så länge som du fortfarande är anställd hos den finska arbetsgivaren. Däremot kan du fortsätta att omfattas av den sociala trygghet som FPA sköter i högst 10 år.

Medborgarskapet eller huruvida du arbetat för samma arbetsgivare före utstationeringen har inte betydelse för arbetspensionsskyddet eller den sociala trygghet som FPA sköter.

Om en **finsk arbetsgivare anställt dig utomlands** för arbete utomlands beror din rätt till social trygghet på sysselsättningslandet och din situation innan anställningen började.

Beslut vid utflyttning till tredje land

När en person arbetar i ett icke-avtalsland, dvs. ett tredje land, ger Pensionsskyddscentralen inget intyg om att personen omfattas av arbetspensionsskyddet. Beslut om huruvida personen omfattas av den sociala trygghet som FPA sköter utfärdas av FPA.

Utomlands högst ett år
Om du tänker vistas eller arbeta utomlands i högst ett år ska du meddela FPA om detta. Utgående från din anmälan avgör FPA om du fortfarande kan omfattas av den sociala tryggheten i Finland under utlandsvistelsen.

Utomlands mer än ett år
Om du tänker vistas utomlands i mer än ett år ska du lämna in en ansökan till FPA om fortsatt rätt att omfattas av den sociala tryggheten under utlandsvistelsen **inom ett år** från flyttningen utomlands.

FPA kan utfärda ett beslut om försäkringstillhörighet för högst fem år till den som är utstationerad i mer än ett år. Efter det kan FPA utfärda ett nytt beslut för ytterligare fem år. I så fall ska du fortfarande ha fast

**anknytning till Finland.
Fortsättningsbeslut ska
också sökas inom ett år från
det föregående beslutets
slutdatum.**

**När du har arbetat
utomlands i tio år utan
avbrott ska du återvända
till Finland för minst ett
år för att du ska kunna
beviljas ett nytt beslut om
försäkringstillhörighet för
en utstationering.**

**Underrätta FPA om flyttning
utomlands och arbete
utomlands**

**ARBETSTAGARE:
www.fpa.fi/etjanst**

**ARBETSGIVARE:
[www.fpa.fi/etjanst-
arbetsgivare](http://www.fpa.fi/etjanst-arbetsgivare)**

Det obligatoriska arbetspensionsskyddet gäller till exempel inte dig om du arbetar i ett tredje land för ett finskt bolags utländska koncernbolag. I sådana fall kan det finska bolaget dock ta en frivillig arbetspensionsförsäkring för dig i Finland om du omfattas av den finländska sociala tryggheten när arbetet börjar.

Om du inte är arbetspensionsförsäkrad i Finland under utstationeringen kan du inte omfattas av den sociala trygghet som FPA sköter, om det inte är fråga om en utlandsvistelse på högst ett år.

**Ytterligare information om
frivillig arbetspensionsförsäkring
www.tyoelakelakipalvelu.fi
> Kansainväliiset asiat**

- Suomesta ulkomaille -vakuuttaminen
- Vapaaehtoinen TyEL-vakuuttaminen

TILL VEM OCH HUR SKA SOCIALFÖRSÄKRINGSavgIFTER BETALAS?

Arbetsgivaren betalar socialförsäkringsavgifter till Finland för en utsänd arbetstagare som omfattas av den sociala tryggheten i Finland. Om arbetstagaren inte omfattas av den sociala tryggheten i Finland ska arbetsgivaren betala socialförsäkringsavgifter till sysselsättningslandet.

I Finland är de lagstadgade socialförsäkringsavgifterna följande:

- ▶ **arbetspensionsavgift (arbetsgivarens och arbetstagarens avgift)**
- ▶ **olycksfallsförsäkringsavgift**
- ▶ **arbetstagares grupplivförsäkringsavgift**
- ▶ **arbetslöshetsförsäkringsavgift (arbetsgivarens och arbetstagarens avgift)**
- ▶ **arbetsgivarens socialskyddsavgift och försäkrads sjukförsäkringsavgift.**

FASTSTÄLL FÖRSÄKRINGSLÖNEN I TID

När arbetsgivaren och arbetstagaren avtalar om arbete utomlands ska de tillsammans fastställa en försäkringslön. Arbetsgivaren betalar alla lagstadgade socialförsäkringsavgifter till Finland på basis av försäkringslönen.

Arbetstagaren intjänar arbetspension enligt försäkringslönen. Föräldra- och sjukdagpenningarna och rehabiliteringspenningen fastställs också i första hand utgående från försäkringslönen.

Som försäkringslön betraktas den lön som i Finland skulle betalas för motsvarande arbete eller den lön som annars kan anses motsvara arbetet.

Försäkringslönen får inte fastställas fritt, utan grunderna för den måste följa lagen om pension för arbetstagare.

Bestämmelsen om försäkringslön gäller alla typer av arbete utomlands när det är fråga om en utsänd arbetstagare som ska försäkras i Finland. Det är skäl att uppge försäkringslönen i det avtal som görs upp om utstationeringen.

Ytterligare information om socialförsäkringsavgifterna
www.etk.fi/ulkomaantyo/maksutsuomessa

Ytterligare information om försäkringslönen
www.tyoelakelakipalvelu.fi
> Vakuuttaminen > Työntekijän vakuuttaminen > Eläkkeen perusteena olevat työansiot > Vakuutuspalikka

Ytterligare information om försäkringslönen ges också av arbetspensionsbolaget eller av Pensionskyddscentralen.

ANSÖK OM BESLUT FÖR MEDFÖLJANDE FAMILJEMEDLEMMAR

Som familjemedlemmar betraktas i detta sammanhang följande medföljande personer som bor i samma hushåll: make/maka/sambo, partner i ett registrerat partnerskap samt barn under 18 år (egna och makens barn och adoptiv- och fosterbarn).

Familjemedlemmar som följer med den utsända arbetstagaren utomlands för **högst ett år** ska separat underrätta FPA om sin flyttning utomlands.

FPA avgör på basis av anmälan om familjemedlemmen kan fortsätta att omfattas av den sociala trygghet som FPA sköter under den tillfälliga vistelsen utomlands. För detta avgörande är det viktigt att underrätta FPA också om till exempel

- ▶ **orsaken till flyttningen utomlands**
- ▶ **eventuellt arbete utomlands och**
- ▶ **den planerade tidpunkten för utflyttningen och återflyttningen.**

I regel omfattas familjemedlemmar som vistas utomlands i högst ett år fortfarande av den sociala trygghet som FPA sköter om de inte på grundval av sitt eget arbete omfattas av den sociala tryggheten i ett annat EU-land.

Familjemedlemmar som åker med en utsänd arbetstagare utomlands **för mer än ett år** ska för sin del lämna in en separat ansökan till FPA om fortsatt rätt att omfattas av den sociala trygghet som FPA sköter. **Ansökan ska lämnas in inom ett år** från flyttningen utomlands, eller när fortsättningsbeslut söks, inom ett år från den tidpunkt när det tidigare beslutets giltighetstid gick ut.

Om familjemedlemmen emellertid börjar arbeta i ett annat EU-land omfattas han eller hon i regel av sysselsättningslandets sociala trygghet om minimivillkoren gällande arbete i landet i fråga uppfylls. Då kan han eller hon inte samtidigt omfattas av den finländska sociala tryggheten.

**Anmäl familjemedlems
flyttning utomlands**
www.fpa.fi/etjanst

Om familjemedlemmen under vistelsen i ett annat EU-land börjar arbeta för en finsk arbetsgivare, bör han eller hon kontakta Pensionskyddscentralen för att utreda sin rätt att omfattas av den sociala tryggheten.

SJUKVÅRD OCH FPA-FÖRMÅNER

När du under utlandsvistelsen omfattas av den sociala trygghet som FPA sköter har du i regel fortsättningsvis rätt till sociala förmåner på samma sätt som om du bodde i Finland. Det betyder att utbetalningen av förmånerna fortsätter och att du även kan ansöka om nya förmåner. Förmånerna beviljas till det belopp som fastställs i förmånslagarna och i fråga om inkomstrelaterade förmåner beaktas inkomster som intjänats utomlands eller försäkringslönen.

Vissa förmåner betalas emellertid inte ut till utlandet. Sådana förmåner är till exempel stöd för hemvård av barn och stöd för privat vård av barn samt bostadsbidrag. Stödet för hemvård av barn kan dock under vissa förutsättningar betalas ut till EU-länderna.

Ytterligare information om enskilda förmåner och olika situationer
www.fpa.fi/flyttning
> Flyttning utomlands
> Utbetalning av förmåner

Europeiskt sjukvårdskort och blankett E106

Med det europeiska sjukvårdskortet (EHIC) har den utsända arbetstagaren och dennes familjemedlemmar rätt till den sjukvård de behöver i sysselsättningslandet på samma villkor som invånarna i sysselsättningslandet.

- ▶ FPA får uppgift om intyg A1 som Pensionsmyndigheten beviljat. FPA skickar arbetstagaren ett europeiskt sjukvårdskort utan särskild ansökan om arbetstagaren är utsänd till ett EU-land.
- ▶ För den utsända arbetstagarens medföljande familjemedlemmar kan man beställa ett europeiskt sjukvårdskort från FPA om arbetstagaren är utsänd till ett EU-land och familjemedlemmarna fortsättningsvis omfattas av den sociala tryggheten i Finland under utlandsvistelsen.
- ▶ Om vistelsen i det andra EU-landet kommer att vara längre än ett år kan FPA dessutom bevilja en blankett E106 för registrering hos bosättningslandets sjukförsäkringsinstitution. Blanketten ska sökas separat hos FPA.

Sjukvård i avtalsländer

Också en del överenskommelser om social trygghet innehåller bestämmelser om rätten till sjukvård.

- ▶ Enligt avtalsregleringen med Quebec har en arbetstagare som är utsänd från Finland och dennes familjemedlemmar rätt till sjukvård i Quebec på samma villkor som de som är stadigvarande bosatta där. Rätten till sjukvård påvisas med ett intyg som beviljats från Finland. Intyget ska registreras hos sjukförsäkringsinstitutionen i Quebec (utsända arbetstagare: FI/Q 1 som beviljas av Pensionsskyddscentralen; familjemedlemmar: SF/Q 1 som beviljas av FPA).
- ▶ Enligt sjukvårdsöverenskommelsen med Australien har de som tillfälligt vistas i Australien (bl.a. utsända arbetstagare) rätt till omedelbar sjukvård under vistelsen i Australien. Rätten till vård påvisas med FPA-kortet och ett finskt pass.

Läkemedel

Den utsända arbetstagaren och dennes familjemedlemmar kan, om de så vill, ta med sig från Finland de läkemedel som de behöver under utlandsvistelsen.

- ▶ Vid inköp av läkemedel för över tre månader måste man på apoteket betala de verkliga kostnaderna.
- ▶ Man kan ansöka om ersättning från sjukförsäkringen (ersättning från FPA) i efterhand hos FPA inom 6 månader från läkemedelsinköpet.
- ▶ Ersättning från sjukförsäkringen kan på en och samma gång betalas för högst en läkemedelsmängd som motsvarar ett års behandlingstid om personen omfattas av den sociala tryggheten i Finland under den här tiden.
- ▶ Man kan vid behov be den finska läkaren skriva ett europeiskt recept med vilket man kan ta ut läkemedel också på apotek i de andra EU-länderna. När man köper läkemedel utanför Finland betalar man först läkemedlen själv och söker i efterhand ersättning hos FPA.

Ytterligare information
om läkemedel

www.fpa.fi/lakemedel
> Läkemedel och resor

Arbetslöshetsförmåner

En medföljande familjemedlem till en utsänd arbetstagare kan i vissa fall hålla sin jobbsökning i kraft i Finland och få arbetslöshetsförmåner från arbetslöshetskassan eller från FPA om personen fortfarande betraktas som stadigvarande bosatt i Finland trots utlandsvistelsen. FPA ska underrättas om eventuell flyttning utomlands. En familjemedlem som får arbetslöshetsförmån från Finland ska dessutom underrätta arbets- och näringsbyrån om flyttningen utomlands så att kontaktinformationen hålls uppdaterad.

Förmåner för barnfamiljer

När FPA får veta om en utlandsvistelse eller tar emot en ansökan om fortsatt rätt att omfattas av den sociala tryggheten under en utlandsvistelse, avgör FPA samtidigt om förmåner fortfarande kan betalas ut till familjen trots utlandsvistelsen.

- ▶ **Barnbidrag kan i regel fortsättningsvis betalas ut till en utsänd arbetstagares familjemedlem som beger sig utomlands.**
- ▶ **Föräldradagpenningar kan också fortsättningsvis betalas ut till den medföljande maken/makan.**
- ▶ **Underhållsstöd kan inte betalas om man reser utomlands för mer än ett år.**
- ▶ **Flyttningen kan dessutom inverka på barnavårdsstöden och därför lönar det sig att kontakta FPA i god tid före flyttningen.**
- ▶ **FPA ska också informeras om den utsända arbetstagarens make/maka tänker arbeta utomlands. Arbetet kan inverka på de familjeförmåner som betalas till familjen, såsom barnbidrag.**

När tillämpas sexmånadersregeln?

Ingen förskottsinnehållning verkställs på lönen i Finland enligt sexmånadersregeln om följande villkor uppfylls:

- Beskattningsavtalet hindrar inte sysselsättningslandet från att beskatta lönen (eller inget beskattningsavtal finns) och dessutom
- är det fråga om arbete utomlands i minst 6 månader utan avbrott och under den tiden vistas arbetstagaren inte i Finland mer än i genomsnitt 6 dagar per månad.

Om arbetet utförs för ett företag i Finland hindrar inte beskattningsavtalet beskattning i sysselsättningslandet ifall arbetstagaren vistas där mer än 183 dagar (183-dagarsregeln).

Lämplighetstest gällande sexmånadersregeln

www.skatt.fi

- > Detaljerade skatteinvisningar
- > Internationella situationer
- > Arbetsgivare
- > Arbetstagare som sänds till utlandet

BESKATTNING

Finland har ett beskattningsavtal med mer än 70 länder. Genom avtalen förhindrar man dubbel beskattning av olika slags inkomster. Vad gäller lönen har man i beskattningsavtalen slagit fast att lönen i regel får beskattas i det land där arbetet utförs (sysselsättningsland). Om sysselsättningslandet har rätt att beskatta slopas den dubbla beskattningen i Finland.

Med tanke på beskattningen i Finland ska företaget bedöma om **sexmånadersregeln ska tillämpas på den lön som betalas för arbetet**. Om regeln tillämpas verkställs ingen förskottsinnehållning på lönen i Finland, med undantag för eventuell mininnehållning (2,16 % år 2014).

Det finska företaget åläggs ofta inga arbetsgivarskyldigheter i sysselsättningslandet. Kontrollera dock alltid frågan med myndigheterna i sysselsättningslandet.

Även arbetstagaren ska ta reda på sina skyldigheter gällande beskattningen av skattemyndigheten i sysselsättningslandet.

Ytterligare information

www.skatt.fi

Beskattning av utsänd arbetstagare

- > Detaljerade skatteinvisningar
- > Internationella situationer
- > Arbetsgivare > Arbetstagare som sänds till utlandet

Beskattning av arbetstagare utsänd till ett annat nordiskt land

- > Detaljerade skatteinvisningar
- > Internationella situationer
- > Arbetsgivare > Arbetstagare utsända till andra nordiska länder

Utsänd arbetstagare för kortare tid än 6 månader

Beskattningen av korta arbetsperioder utomlands är vanligtvis okomplicerad. Om en arbetstagare från Finland arbetar utomlands för en finsk arbetsgivare kortare tid än 6 månader, beskattas lönen i Finland. Arbetsgivaren verkställer förskotts-innehållning på lönen i Finland enligt skattekortet, betalar avgifter gällande den sociala tryggheten till Finland och lämnar in en vanlig årsanmälan.

Utsänd arbetstagare för minst 6 månader

Om ett finskt företag sänder en arbetstagare från Finland till ett annat land för minst 6 månader, kan bestämmelsen om befrielse från skatt, sexmånadersregeln, i 77 § i inkomstskattelagen bli tillämplig på lönen.

Blankett NT2

Om arbetsgivaren bedömer att sexmånadersregeln blir tillämplig och inte verkställer någon egentlig förskottsinnehållning i Finland, ska arbetsgivaren underrätta skattebyrån om detta på blankett NT2. Anmälan ska göras inom en månad från den tidpunkt då förskottsinnehållningen första gången inte verkställs.

FLYTTANMÄLAN TILL MAGISTRATEN OCH HEKOKMMUN

När du flyttar utomlands för längre tid än tre månader ska du göra en anmälan om flyttning utomlands till magistraten. För kortare vistelser behöver ingen flyttanmälan göras.

Anmälan om flyttning utomlands kan inte göras per telefon. Med samma flyttanmälan kan du också anmäla uppgifterna för de medföljande familjemedlemmarna.

Om du blir tvungen att göra flyttanmälan först utomlands kan du göra den på nätet eller skicka blanketten till magistraten i Finland eller till närmaste finska beskickning.

Om du flyttar till ett annat nordiskt land

Om du flyttar till ett annat nordiskt land för mer än 6 månader ska du utöver anmälan om flyttning utomlands till magistraten också anmäla dig till den lokala befolkningsregistermyndigheten i inflyttningslandet. Anmälan ska göras inom den tidsfrist som fastställs i inflyttningslandets lagstiftning. Myndigheten i inflyttningslandet avgör enligt lagstiftningen i landet om du får hemkommun i landet.

Om du får hemkommun i ett annat nordiskt land, har du inte längre hemkommun i Finland. När det gäller folkbokföringen kan du alltså vara stadigvarande

Gör flyttanmälan på nätet
www.flyttanmalan.fi

Du kan också göra
flyttanmälan med en blankett
för flyttanmälan som finns att
få på posten och magistraten.

bosatt i endast ett nordiskt land åt gången. Notera dock att denna bosättning kan avvika från den tillfälliga eller stadigvarande bosättning som fastställs gällande den sociala tryggheten.

LAND	MYNDIGHET	TIDSFRIST FÖR ANMÄLAN / DAGAR
Sverige	Skatteverket (skatteverket, www.skatteverket.se)	7
Danmark	Kommunens befolkningsregistermyndighet (www.borger.dk)	5
Norge	Skatteetaten (skattebyrå, www.skatteetaten.no)	8
Island	Þjóðskrá Íslands (Registers Iceland, www.skra.is)	7

Om du flyttar till något annat land än de nordiska länderna

Om du flyttar till något annat land än de nordiska länderna avgör magistraten om den hemkommun som registrerats i befolkningsdatasystemet kvarstår i Finland eller inte.

Om du bor utomlands i mer än 3 månader men högst i ett år, antecknas din utländska adress i befolkningsdatasystemet som en tillfällig bosättningsadress varvid din hemkommun och din stadigvarande adress i Finland kvarstår.

Om du bor utomlands mer än ett år registreras i regel den utländska adressen som din stadigvarande bosättningsadress och då har du inte längre hemkommun i Finland. Din hemkommun och stadigvarande adress kan kvarstå i Finland endast om du kan påvisa att du har fastare anknytning till Finland än till bosättningslandet. I folkbokföringen räcker det inte att enbart ange att arbetet utomlands är tidsbundet för att påvisa fast anknytning. Anteckningen om hemkommun görs på grundval av en helhetsbedömning av levnadsförhållandena. I bedömningen beaktas familjemedlemmarnas arbete, försörjning och bosättning samt till exempel övriga släktskapsband och bostadens ägoförhållanden.

Om du vill att din hemkommun kvarstår i Finland även om du bor utomlands mer än ett år, ska du till anmälan om flyttning utomlands bifoga utredning om att bosättningen utomlands är tillfällig och ange eventuella andra motiveringar. Magistraten begär vid behov tilläggsutredningar.

Notera emellertid att fastställandet av hemkommun och den fasta anknytning som då förutsätts kan avvika från den bosättning och fasta anknytning som fastställs i fråga om den sociala tryggheten.

**UNDER
UTSTATIONERINGEN**

ANMÄL FÖRÄNDRINGAR I DIN SITUATION

Det är viktigt att du så snabbt som möjligt anmäler förändringar i din eller dina familjemedlemmars situation under arbetet utomlands till FPA och Pensionskyddscentralen. Förändringarna kan påverka din sociala trygghet.

Exempel på förändringar som ska anmälas:

- ▶ **förändringar i utsändningstiden (förlängning eller avbrott)**
- ▶ **byte av sysselsättningsland**
- ▶ **övergång i en annan finsk arbetsgivares tjänst**
- ▶ **övergång i en lokal arbetsgivares tjänst**
- ▶ **familjemedlem börjar arbeta**
- ▶ **du själv eller maken/makan blir föräldraledig**
- ▶ **långvarigare sjukdom.**

OM UTSTATIONERINGEN FÖRLÄNGS

Pensionskyddscentralen beviljar intyg för viss tid. Om utstationeringen i ett EU-land eller avtalsland fortgår längre än den tid som fastställts i intyget, ska arbetsgivaren ansöka om förlängning på intyget till utsänd arbetstagare och att arbetstagaren fortsättningsvis omfattas av den finländska sociala tryggheten.

Om utstationeringen fortsätter ska arbetsgivaren fylla i en ny ansökan på blankett ETK 2133 eller en elektronisk ansökan. Om arbetet överskrider de maximala tidsgränserna för utstationering är det i regel inte längre möjligt att omfattas av den sociala tryggheten i Finland.

Underrätta FPA om arbetet i ett tredje land fortgår efter att det tidigare beslutet gått ut och ansök vid behov om förlängning på det tidigare beslutet inom ett år. Arbetspensionsförsäkringen är fortsättningsvis i kraft om du fortfarande står i anställningsförhållande till den finska arbetsgivaren.

Om bosättningen utomlands fortgår längre än den tid som tidigare anmälts till magistraten, ska du underrätta magistraten om detta.

OM UTSTATIONERINGEN AVBRYTS

Om utstationeringen avbryts tidigare än planerat och om du har ett giltigt intyg till utsänd arbetstagare, ska du informera Pensionskyddscentralen om att utstationeringen upphört. Anmäl din återflyttning också till FPA.

Om det är fråga om ett land med vilket Finland inte har någon överenskommelse om social trygghet och du har fått ett beslut från FPA, ska du underrätta FPA om att utstationeringen upphört. Meddela samtidigt om du tänker återvända till Finland genast eller om du tänker stanna kvar utomlands.

Om utstationeringen ursprungligen var tänkt att fortgå minst 6 månader har arbetsgivaren inte verkställt någon förskottsinsnehållning på lönen i enlighet med sexmånadersregeln. Om utstationeringen avbryts innan det gått sex månader ska du justera din skatteprocent för resten av året.

OM SYSSELSÄTTNINGSLANDET ÄNDRAS

Om sysselsättningslandet ändras har det betydelse om du arbetar i ett EU-land eller ett avtalsland eller ett tredje land.

Om sysselsättningslandet ändras under utstationeringen ska du kontakta Pensionskyddscentralen, om utflyttningslandet eller inflyttningslandet är ett EU-land eller ett avtalsland. Pensionskyddscentralen kontrollerar om villkoren för intygets giltighet uppfylls och beviljar vid behov ett nytt intyg för det nya landet.

Underrätta också FPA om att sysselsättningslandet ändras och meddela samtidigt huruvida också din och/eller dina familjemedlemmars bosättningsort ändras. Om din familj stannar kvar utomlands i ett annat land än du till följd av att sysselsättningslandet ändras, kan detta inverka på den sociala tryggheten för familjen. FPA ger närmare information om detta.

Gör också en flyttanmälan till magistraten

OM DU BÖRJAR ARBETA FÖR EN ANNAN ARBETSGIVARE

Om du börjar arbeta för en annan arbetsgivare under utstationeringen ska du kontakta Pensionskyddscentralen om det är fråga om ett EU-land eller ett avtalsland. Om det är fråga om ett tredje land ska du kontakta FPA.

Om du börjar arbeta för en annan finsk arbetsgivare kan du fortfarande ha rätt att omfattas av den sociala tryggheten i Finland. Om du börjar arbeta för en lokal arbetsgivare har du i regel inte längre rätt att omfattas av den sociala tryggheten i Finland utan du börjar omfattas av den sociala tryggheten i sysselsättningslandet och du ska betala socialförsäkringsavgifter till sysselsättningslandet. Det har också betydelse om sysselsättningslandet är ett EU-land, ett avtalsland eller ett

tredje land. I varje fall bör du reda ut din situation hos Pensionsskyddscentralen (EU-land eller avtalsland) eller hos FPA (tredje land).

Om du inte längre kan betraktas som utsänd arbetstagare i fråga om den sociala tryggheten och om du inte heller på någon annan grund längre omfattas av den sociala tryggheten i Finland, kan dina familjemedlemmar i regel inte längre omfattas av den sociala trygghet som FPA sköter. Då bör du utreda deras möjligheter att omfattas av den sociala tryggheten i sysselsättningslandet. Familjemedlemmar kan dock i vissa fall till exempel på grundval av egna studier ansöka hos FPA om fortsatt rätt att omfattas av den finländska sociala tryggheten.

Ytterligare information om rätten till social trygghet på grundval av studier
www.fpa.fi/flyttning
> **Flyttning utomlands**
> **Studerande eller forskare**

OM DU BLIR SJUK

Om du är utstationerad till ett annat EU-land får du vård i sysselsättningslandet med ett europeiskt sjukvårdskort (EHIC) eller med blankett E106 från FPA beroende på utsändningstiden. Samma gäller för dina familjemedlemmar som står utanför arbetslivet. Om du eller någon familjemedlem har problem med att få den sjukvård ni behöver ska ni kontakta FPA:s center för internationella ärenden.

Också i Quebec och i Australien kan man få sjukvård under en utstationering.

När du vistas i Finland under en utstationering till ett EU-land har det betydelse om du fortfarande har hemkommun i Finland:

- ▶ **Fortfarande hemkommun i Finland:** Du kan få sjukvård inom primärvårdens och vid en enhet inom den specialiserade sjukvården enligt din hemkommun.
- ▶ **Inte längre hemkommun i Finland:** Du har rätt att få den sjukvård du behöver vid en enhet inom den offentliga sjukvården enligt eget val. Begär vid behov för dig och dina familjemedlemmar ett *Intyg över rätt till vårdformer i Finland* från FPA. Med intyget påvisar du din rätt till vård i Finland.
- ▶ Samma regler gäller också för familjemedlemmar som bor utomlands tillsammans med den utsända arbetstagaren och som står utanför arbetslivet, oberoende av om de omfattas av den sociala tryggheten i Finland eller inte.
- ▶ Så länge som du själv och dina familjemedlemmar omfattas av den finländska sociala tryggheten kan ni fortfarande använda FPA-kortet. Med FPA-kortet kan ni få direktersättning inom den privata hälso- och sjukvården (t.ex. läkarstationer) för vårdkostnaderna och för kostnaderna för inköp av läkemedel på apotek. Om någon medföljande familjemedlem som bor med dig utomlands inte omfattas av den sociala tryggheten i Finland och alltså inte har något FPA-kort, kan familjemedlemmen ansöka om ersättning hos FPA i efterhand. Ersättning kan sökas för kostnader för vård inom den privata hälso- och sjukvården och läkemedelsinköp på apotek under vistelse i Finland.

När du vistas i Finland under en utstationering till Israel har du och dina familjemedlemmar rätt till offentlig hälso- och sjukvård till samma klientavgift som kommuninvånare även om ni inte har hemkommun i Finland. För att påvisa din rätt till vård kan du begära ett Intyg över rätt till vårdförmåner i Finland för den offentliga hälso- och sjukvården från FPA.

Arbetstagare som är utsända till andra länder än de som nämns ovan och deras familjemedlemmar har under vistelse i Finland rätt till offentlig hälso- och sjukvård till samma klientavgift som kommuninvånare endast om de har hemkommun i Finland.

OM ETT BARN FÖDS I FAMILJEN

Om en arbetstagare som sänts till ett EU-land eller ett avtalsland blir gravid under utstationeringen ska hon kontakta Pensionsskyddscentralen. Pensionsskyddscentralen kontrollerar om villkoren för att hålla intyget till utsänd arbetstagare i kraft uppfylls.

Rätten till sjukvård på grund av graviditet och förlossning fastställs på samma sätt som rätten till annan sjukvård. Om du eller någon familjemedlem har problem med att få den sjukvård ni behöver lönar det sig att kontakta FPA:s center för internationella ärenden.

Om du inte har rätt till sjukvård i det land du valt ska du själv betala de verkliga kostnaderna för vården.

De förmåner som familjen beviljas fastställs i huvudsak på samma sätt som om familjen vistades i Finland. För moderskapsunderstödet (penning eller moderskapsförpackning) och moderskapspenningen behövs ett intyg om att graviditeten fortgått 154 dagar. Också ett intyg som skrivits av en läkare utomlands duger. Moderskapsförpackningen skickas dock endast till adresser i Finland.

Ytterligare information
www.fpa.fi/foralder

En familjemedlem som får arbetslöshetsförmån ska hos FPA kontrollera sin rätt att fortsättningsvis få arbetslöshetsförmån och hur familjeförmånerna inverkar på arbetslöshetsförmånens belopp.

Anmäl ett barn som fötts utomlands till magistraten. När magistraten har registrerat barnets uppgifter i befolkningsdatasystemet har också andra myndigheter tillgång till dem. Samtidigt får barnet också en finsk personbeteckning. Om åtminstone endera av barnets föräldrar är finsk medborgare registreras också barnet som finsk medborgare. Efter det kan man ansöka om finskt pass för barnet.

OM EN FAMILJEMEDLEM ARBETAR I UTSTATIONERINGSLANDET

Om din familjemedlem börjar arbeta för en lokal arbetsgivare kan familjemedlemmen i regel inte längre omfattas av den sociala tryggheten i Finland utan han eller hon omfattas av den sociala tryggheten i sysselsättningslandet.

Om familjemedlemmen emellertid börjar arbeta för en finsk arbetsgivare, till exempel på distans, i ett EU-land eller ett avtalsland ska du kontakta Pensionsmyndigheten. Pensionsmyndigheten avgör från fall till fall om familjemedlemmen kan omfattas av den sociala tryggheten i Finland när han eller hon börjar arbeta eller om familjemedlemmen omfattas av den sociala tryggheten i sysselsättningslandet.

Arbetet kan också inverka på till exempel de familjeförmåner som betalas till familjen. Därför ska du eller familjemedlemmen kontakta FPA så snart som möjligt efter att arbetet påbörjats. Om den familjemedlem som börjar arbeta har fått arbetslöshetsförmån innan arbetet börjar ska han eller hon underrätta FPA och arbets- och näringsbyrån om arbetet.

OM ADRESSEN ÄNDRAS

Om du utomlands flyttar till en annan adress för minst 3 månader är du skyldig att anmäla flyttning till magistraten.

ANDRA FÖRÄNDRINGAR UNDER UTSTATIONERINGEN

Andra förändringar i familjeförhållandena eller personuppgifterna som skett utomlands, såsom ingående av äktenskap, skilsmässa, registrering av partnerskap, namnändringar eller dödsfall, kommer inte heller till de finska myndigheternas kännedom utan personens egen anmälan. Du är skyldig att anmäla sådana förändringar till magistraten.

Anmäl förändringar i familjeförhållandena och i andra personuppgifter som skett utomlands till magistraten, som sedan för in uppgifterna i befolkningsdatasystemet. Uppgifterna kan meddelas den magistrat som finländare som är bosatta utomlands ska kontakta. Uppgifterna kan också meddelas närmaste finska beskickning för vidarebefordran till magistraten.

För varje förändring i personuppgifterna ska man visa upp ett officiellt intyg av det ifrågasvarande landets myndighet och intyget ska vara legaliserat. Avsikten med legaliseringen är att påvisa för magistraten att dokumentet har utfärdats av rätt myndighet. Intyget ska dessutom översättas till finska eller svenska eller till något annat språk som magistraten godkänner så att tjänstemannen kan förstå dess innehåll.

Gör adressändring på nätet

www.suomi.fi

> Ta fram "Utomlands bosatt persons anmälan"

Du kan också skicka den blankett som finns på webbplatsen till den magistrat som finländare som är bosatta utomlands ska kontakta, dvs. magistraten i Västra Finland, eller lämna in blanketten till närmaste finska beskickning.

Man kan också anmäla flyttningen till magistraten per e-post på adressen address@maistraatti.fi.

Ytterligare information om legalisering och dokument som krävs

www.magistraten.fi

> Anvisningar för finska medborgare bosatta utomlands.

ARBETSGIVARE: BESKATTNING UNDER UTSTATIONERING

Arbetsgivaren ska med periodskattedeclarationen och årsanmälan anmäla lönen även om ingen förskottsinnehållning verkställts på lönen i Finland till följd av sexmånadersregeln.

Arbetsgivaren ska dessutom till Finland lämna in arbetsgivarens anmälan om utlandslön på blankett 5053. Anmälan görs i januari för de löner som betalats föregående år och på vilka ingen förskottsinnehållning verkställts till följd av sexmånadersregeln.

Även om förskottsinnehållning till en början verkställs i Finland kan det när arbetet fortgår bli klart att lönen trots allt omfattas av sexmånadersregeln. Efter det verkställs inte längre någon förskottsinnehållning på lönen i Finland. Efter att saken blivit klar ändrar arbetsgivaren sitt förfarande. Man verkställer därefter endast en mininnehållning i Finland. Skattekortet behöver inte ändras på grund av detta. Arbetsgivaren ska dock inom en månad anmäla detta till Skatteförvaltningen på blankett NT2.

**Beskattning av
utsänd arbetstagare**

www.skatt.fi

- > **Detaljerade skatteinvisningar**
- > **Internationella situationer**
- > **Arbetsgivare > Arbetstagare som sänds till utlandet**

**Beskattning av utsänd
arbetstagare till de
nordiska länderna**

www.skatt.fi

- > **Detaljerade skatteinvisningar**
- > **Internationella situationer**
- > **Arbetsgivare > Arbetstagare utsända till andra nordiska länder**

**TILLBAKA
TILL FINLAND**

MEDELA FPA OM ÅTERFLYTTNING

Det är viktigt att du underrättar FPA om din och dina minderåriga familjemedlemmars återflyttning till Finland. Också varje myndig familjemedlem ska själv underrätta FPA om sin återflyttning. Då kan rätten att omfattas av den sociala tryggheten i Finland och utbetalningen av förmåner fortsätta utan avbrott. Notera dock att man separat måste underrätta FPA om återflyttningen, dvs. att en flyttanmälan till magistraten inte räcker. Du kan anmäla återflyttningen på nätet i FPA:s e-tjänst eller per telefon om du före återflyttningen till Finland omfattades av den sociala tryggheten i Finland.

Om din eller din familjemedlems rätt att omfattas av den sociala tryggheten i Finland emellertid har avbrutits under utlandsvistelsen ska du ansöka om att på nytt bli omfattad av den sociala tryggheten. Ansökan kan göras på nätet via FPA:s e-tjänst. Du kan också fylla i blankett Y 77 r och lämna in den till vilken FPA-byrå eller vilket av FPA:s serviceställen som helst.

Pensionsskyddscentralen behöver en anmälan om återflyttningen endast om utstationeringen avbrutits i ett tidigare skede än vad som anges på intyget till utsänd arbetstagare från Pensionsskyddscentralen.

INVERKAN AV UTLANDSVISTELSE PÅ UTBETALNINGEN AV FÖRMÅNER

Du kan få de flesta förmåner omedelbart efter återkomsten till Finland på samma villkor som personer som hela tiden vistats i Finland. Här finns det dock några undantag då beviljandet eller utbetalningen av en förmån förutsätter att vissa villkor uppfylls. De vanligaste av dessa förmåner är förmåner för barnfamiljer, arbetslöshetsförmåner och pensionsförmåner.

Förmåner för barnfamiljer

För att kunna få föräldradagpenning måste du som sjukförsäkrad i Finland omfattas av den sociala trygghet som FPA sköter 180 dagar omedelbart före den beräknade tidpunkten för nedkomsten. I denna tid inkluderas också den tid du varit utsänd från Finland om du omfattats av den sociala tryggheten i Finland under utstationeringen. I tiden på 180 dagar kan man också räkna in den sökandes försäkringsperioder i andra EU-länder om den familjemedlem som ansöker om förmånen under utstationeringen har varit försäkrad i sysselsättningslandet till exempel på grundval av sitt eget arbete. Ytterligare information om detta ges av FPA.

Arbetslöshetsförmåner

Om du är arbetslös när du återvänder till Finland ska du genast anmäla dig som arbetssökande på arbets- och näringsbyrån för att få rätt till utkomstskydd för arbetslösa. Det samma gäller för dina familjemedlemmar om de inte heller genast har fått något arbete. Arbetslöshetsdagpenning kan betalas till arbetssökande som uppfyller arbetsvillkoret, dvs. har arbetat minst 26 veckor under dwe senaste 28 månaderna. Om den arbetssökande har varit försäkrad i Finland under utstatio-

neringen kan arbetet utomlands beaktas i arbetsvillkoret som om det vore arbete som utförts i Finland. Arbetslöshetsdagpenningen betalas av arbetslöshetskassan om personen är medlem i kassan och i annat fall betalas dagpenningen av FPA.

Pensioner

Om du själv eller dina familjemedlemmar omfattats av den sociala tryggheten i sysselsättningslandet under arbetet utomlands ska den pension som intjänats utomlands sökas vid pensionsåldern i landet i fråga.

Om du medan du arbetat utomlands som utsänd arbetstagare har omfattats av den sociala tryggheten i Finland får du senare pension från Finland för den här tiden. Lagstadgad pension som intjänats i EU-länderna och avtalsländerna kan sökas med samma ansökan som pension från Finland. Bifoga bilaga U till ansökan med uppgifter om utlandsvistelsen och arbetet utomlands.

Notera att pension från utlandet kan inverka på förmånerna från Finland. Innan du ansöker om pension bör du kontrollera din egen situation.

Om de utländska pensionerna och den finländska arbetspensionen är små kan du ha rätt till folkpension. För att kunna få folkpension måste du ha bott i Finland i minst tre år efter fyllda 16 år. Förutom av övriga pensioner påverkas folkpensionens belopp också av den tid du varit bosatt i Finland och dina familjeförhållanden.

Om du under utlandsvistelsen och arbetet utomlands omfattats av den sociala trygghet som FPA sköter har du intjänat folkpension också under utlandsvistelsen.

BESKATTNING I FINLAND EFTER UTSTATIONERINGEN

Kontrollera också efter utstationeringen att uppgifterna på den förhandsifyllda skattedeklarationen stämmer.

FLYTTANMÄLAN TILL MAGISTRATEN OCH HEMKOMMUN

När du återvänder till Finland efter utstationeringen ska du göra en anmälan om flyttning till Finland till magistraten.

Om du inte längre har hemkommun i Finland under utstationeringen får du i regel hemkommun i Finland genast från och med inflyttningsdagen.

Ytterligare information om ansökan om pension

www.arbetspension.fi
> Ansökan om pension

Ytterligare information ges också av Pensions- skyddscentralen.

Ytterligare information om de pensioner som FPA sköter
www.fpa.fi/pensionar

Gör anmälan om flyttning till Finland på nätet

www.flyttanmalan.fi

Du kan också göra flyttanmälan med en blankett som finns att få på posten och magistraten.

**YTTERLIGARE
INFORMATION**

Ytterligare information för personer som vistas i EU-länderna

Genom **Europeiska unionens förordning nr 883/2004 om social trygghet** (EU-förordningen) samordnas de sociala trygghetssystemen i de olika EU-länderna.

Bestämmelserna i EU-förordningen åsidosätter sådana bestämmelser i den nationella lagstiftningen som står i strid med förordningen. EU-förordningarna är direkt tillämplig lagstiftning i medlemsländerna.

EU-förordningarna om social trygghet innehåller bestämmelser om följande principer:

- ▶ **säkerställandet av förmåner gällande social trygghet när en person flyttar från ett EU-land till ett annat**
- ▶ **vid behov sammanräkning av försäkringsperioderna i olika länder för att personen ska få rätt till förmån**
- ▶ **en person försäkras i endast ett land åt gången**
- ▶ **likabehandling.**

Syftet med samordningen av den sociala tryggheten är att arbetstagaren inte ska gå miste om rättigheter gällande den sociala tryggheten på grund av att han eller hon rör sig mellan olika länder.

EU-förordningarna om social trygghet gäller förutom EU-ländernas medborgare även personer som är medborgare i ett land utanför EU och som lagligen bor inom EU:s område (s.k. tredjelandsmedborgare) och vars livssituation har kopplingar till flera länder. I fråga om Förenade kungariket finns det dock undantag till denna utvidgning och utvidgningen av tillämpningsområdet gäller överhuvudtaget inte alls Danmark, EES-länderna och Schweiz. Utvidgningen av tillämpningsområdet har genomförts genom de separata förordningarna 859/2003 och 1231/2010.

Ytterligare information
om EU-förordningarna
om social trygghet

ec.europa.eu/social
(Europeiska kommissionen)

www.tyoelakelakipalvelu.fi
> Kansainväliset asiat

Ytterligare information för personer som vistas i avtalsländerna

I likhet med EU-förordningen om social trygghet syftar överenskommelserna om social trygghet till att förhindra dubbel försäkring och att säkerställa rätten till social trygghet när en person arbetar i ett avtalsland. Det är dock skäl att beakta att bestämmelserna i överenskommelserna varierar betydligt från överenskommelse till överenskommelse. Till skillnad från EU-förordningen om social trygghet gäller överenskommelserna om social trygghet inte alla områden av den sociala tryggheten och innehåller inte heltäckande bestämmelser om till exempel företagare eller arbete i två länder. Överenskommelserna innehåller inte heller heltäckande bestämmelser till exempel gällande företagare eller arbete i två länder. I fråga om de områden av den sociala tryggheten som inte omfattas av överenskommelserna

avgörs rätten att omfattas av den sociala tryggheten enligt den nationella lagstiftningen.

När en arbetstagare beger sig till ett avtalsland för att arbeta där som utsänd av en finsk arbetsgivare bör arbetstagaren kontakta Pensionsskyddscentralen på förhand och kontrollera vad utstationeringen innebär för arbetstagarens rätt till social trygghet. Arbetsgivaren ska vidare ta reda på vilka avgifter som ska betalas till Finland och vilka avgifter som eventuellt ska betalas i inflyttningslandet.

Ytterligare information
om avtalsländerna
www.tyoelakelakipalvelu.fi
> Kansainväliiset asiat
> Sosiaaliturvasopimusmaat

Utsändningstiden enligt överenskommelsen med **Förenta staterna** är 5 år. Överenskommelsen gäller i huvudsak pensioner (arbetspension och folkpension). I fråga om utsända arbetstagare gäller överenskommelsen också sjuk- och föräldraförsäkring samt barnbidrag.

Utsändningstiden enligt överenskommelsen med **Kanada** är 3 år. Överenskommelsen gäller endast arbets- och folkpension.

I likhet med överenskommelsen med Kanada är utsändningstiden enligt avtalsregleringen med **Quebec** 3 år. Avtalsregleringen med Quebec gäller förutom arbetspensionssystemet dessutom olycksfallsförsäkring och sjukvård.

Utsändningstiden enligt överenskommelsen med **Australien** är 5 år. Överenskommelsen gäller arbetspensioner och i fråga om folkpensionen ålderspension. I och med överenskommelsen behöver man inte betala försäkringsavgifter till Superannuation Guarantee-systemet i Australien för utsända arbetstagare. Sjukvårdsöverenskommelsen med Australien gäller rätten till omedelbar sjukvård för personer som tillfälligt vistas i Australien.

Utsändningstiden enligt överenskommelsen med **Israel** är 3 år. Överenskommelsen gäller finländska pensioner (arbetspension och folkpension), olycksfallsför-

Europeiska sjukvårdskortet och blankett E 106

Med det europeiska sjukvårdskortet (European Health Insurance Card, EHIC) påvisar man sin rätt till medicinskt nödvändig sjukvård i EU-länderna. Kortet berättigar till vård om man tillfälligt vistas (mindre än 12 månader) i ett annat EU-land och insjuknar akut eller råkar ut för ett olycksfall där. Kortet täcker också vård på grund av en långvarig och/eller tidigare konstaterad sjukdom (t.ex. astma eller

diabetes) och vård i samband med graviditet och förlossning. Med kortet borde man få vård till samma pris och enligt samma förfarande som personer som är bosatta i vistelslandet. Hurdan vård man får beror ändå i praktiken på vistelslandets nationella lagstiftning och system.

Sjukvårdskortet är avgiftsfritt. Kortet kan beställas av alla som omfattas av den finska sjukförsäkringen och av personer för vilkas sjukvårdskostnader Finland svarar, såsom utomlands bo-

säkring, barnbidrag och moderskapsunderstöd. Överenskommelsen gäller vidare sjukvårdsförmåner för utsända arbetstagare. Överenskommelsen gäller inte Israels arbetspensionssystem.

Utständningstiden enligt överenskommelsen med **Chile** är 3 år. Överenskommelsen gäller pensioner (arbets- och folkpension) och sjukvårdsförmåner för pensionärer.

Utständningstiden enligt överenskommelsen med **Indien** är 5 år. Överenskommelsen gäller endast arbetspensioner.

Ytterligare information för personer som vistas i tredje land

Arbetspensionsförsäkring

En arbetstagare som en finsk arbetsgivare sänt till ett tredje land omfattas av det finländska arbetspensionsskyddet så länge som arbetstagaren står i anställningsförhållande till den finska arbetsgivaren. Den finska arbetsgivaren är alltså skyldig att hålla arbetstagarens pensionsförsäkring i Finland i kraft så länge som anställningsförhållandet fortgår. En ytterligare förutsättning är att arbetstagaren omfattas av den sociala tryggheten i Finland när utstationeringen börjar (på grundval av arbete eller bosättning). Arbetstagarens medborgarskap har ingen betydelse om ovan nämnda villkor uppfylls.

Arbetsgivaren kan ansöka om befrielse från skyldigheten att teckna arbetspensionsförsäkring när utstationeringen till ett tredje land fortgått två år.

Ytterligare information om arbetspensionsförsäkring i tredje land ges av arbetspensionsanstalten eller Pensionskyddscentralen.

Ytterligare information
om försäkring i tredje land
www.tyoelakelakipalvelu.fi
> Kansainväliiset asiat
> Suomesta ulkomaille
-vakuuttaminen
> Työskenntely maassa, jonka
kanssa Suomella ei ole
sosiaaliturvasopimusta

sätta pensionstagare som får pension endast från Finland.

Blankett E 106 används för att påvisa rätten till sjukvård när en person bor i ett annat EU-land än det land som svarar för personens sjukvårdskostnader. Blankett E 106 ska alltid registreras hos bosättningslandets sjukförsäkringsinstitution.

En utsänd arbetstagare som arbetar mindre än 12 månader i ett annat EU-land borde få den sjukvård han eller hon behöver med det europeiska

sjukvårdskortet. Om en arbetstagare som sänts till ett annat EU-land för mindre än 12 månader ändå har problem med att få sjukvård i sysselsättningslandet med det europeiska sjukvårdskortet ska han eller hon kontakta FPA:s center för internationella ärenden. Om en utsänd arbetstagare arbetar i ett annat EU-land mer än 12 månader kan han eller hon be om blankett E 106 från FPA.

Ytterligare information
om sjukvårdskortet
www.fpa.fi/eukort

Bosättningsbaserad social trygghet

När man beger sig till ett tredje land avgörs frågan om huruvida man omfattas av den sociala trygghet som FPA sköter enligt lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (tillämpningslagen) och de olika förmånslagarna. Rätten till social trygghet kan då basera sig på bosättning eller arbete i Finland.

Rätten till bl.a. barnbidrag, folkpension, moderskapsunderstöd, bostadsbidrag och underhållsstöd beror i första hand på om du enligt tillämpningslagen anses vara bosatt i Finland eller omfattas av den sociala tryggheten i Finland.

Till bosättning enligt tillämpningslagen hänvisas också i sjukförsäkringslagen, lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om handikappförmåner. Rätten till FPA:s rehabiliteringsförmåner är åter beroende av om personen i fråga är sjukförsäkrad.

Enligt huvudregeln i tillämpningslagen omfattas du under utlandsvistelsen i regel av den sociala tryggheten i Finland och kan få de flesta förmåner utan avbrott när du tänker vistas utomlands högst ett år. Om du däremot tänker stanna utomlands över ett år anses flyttningen vara stadigvarande och din rätt till social trygghet i Finland avbryts från och med utflyttningsdagen eller vid den tidpunkt då det framgår att utlandsvistelsen kommer att fortgå mer än ett år. Till denna huvudregel finns dock undantag som gäller vissa persongrupper.

Undantagen som nämns i tillämpningslagen gäller bl.a. utsända arbetstagare, studerande och forskare eller deras familjemedlemmar som på ansökan kan fortsätta att omfattas av den finländska sociala tryggheten också en längre tid.

Det är dock skäl att notera att det i fråga om EU-länderna och avtalsländerna finns bestämmelser som åsidosätter de nämnda nationella bestämmelserna.

**Ytterligare information
för personer som
flyttar utomlands
www.fpa.fi/flyttning**

FPA – FOLKPENSIONSANSTALTEN

Centret för internationella ärenden

PB 78

00381 HELSINKI

inter.helsinki@fpa.fi

www.fpa.fi

Telefon +358 020 634 0200, på finska och engelska, +358 20 634 0300, på svenska
Numren kan nås vardagar kl. 8–18.

Fax +358 20 634 1599

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN – PSC

LA/Försäkring av utlandsarbete

PB111

00065 PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

ulkomaanasiat@etk.fi

www.etk.fi/utlandsarbete

www.arbetspensionslagstiftningen.fi

Telefon +358 29 411 2816

Numret kan nås vardagar kl. 8–16.

SKATTEFÖRVALTNINGEN

Internationell personbeskattning

www.skatt.fi

Telefon + 358 20 697 024, på finska och på engelska, + 358 20 697 025, på svenska

Numren kan nås vardagar kl. 9–16.15

MAGISTRATEN

Kontaktmagistrat för utomlands bosatta finländare

Magistraten i Västra Finland

Enheten i Jakobstad

PB 26

68601 JAKOBSTAD

international.lansi-suomi@maistraatti.fi

www.magistraten.fi

Telefon +358 295 537 121

OLYCKSFALLSFÖRSÄKRINGSANSTALTERNAS FÖRBUND

Bulevarden 28

00120 HELSINGFORS

www.tvl.fi

Telefon +358 404 504 210

